

N:o 101.

Af Herr **Sven Andersson**: *Om förändrad lydelse af mom. 1 i Kongl. Kungörelsen den 4 Maj 1855, angående vederbörandes skyldighet att upprätta och till presterskapet aflemna förteckningar öfver personer, som varda sakfälda eller under framtiden ställda för vissa förbrytelser.*

Undertecknad får härmed föreslå att 1 mom. uti Kongl. Majts nådiga kungörelse den 4 Maj 1855, angående vederbörandes skyldighet att upprätta och till presterskapet aflemna förteckningar öfver personer, som varda sakfälda eller under framtiden ställda för vissa förbrytelser, måtte erhålla den förändrade lydelse, hvarom här nedan förmäles.

När 1855 års åberopade Kongl. kungörelse utfärdades, förutsatte i de allra flesta fall urbota bestraffning äfven vanfrejd, hvadan det då må hafva varit af omständigheterna påkalladt, att presterskapet borde undfå kännedom om sådana utslag, hvarigenom personer dömdes till urbota bestraffning.

I den sedermera utkomna strafflagen, gifven den 16 Februari 1864, erhöll det urbota bestraffningssättet icke allenast ett utvidgadt omfång, utan det blef jemväl till sin karakter väsentligen förändradt. För åtskilliga förseelser, för hvilka förut gällande lag stadgade endast penningböter, bestämdes i strafflagen under försvårande omständigheter fängelsebestraffning, utan att denna på samma gång medförde vanfrejd för den sakfælde. Förlust af ära borttogs såsom straffgrad.

Så utkom Kongl. kungörelsen den 20 Januari 1865, i hvilken föreskrifves, att de uppgifter som till presterskapet borde aflemnas jemväl

skulle omfatta sådana, som blifvit förklarade förlustige medborgerligt förtroende.

Genom en annan Kongl. förordning, utgifven sistnämnda dag, angående förändrade stadganden i afseende på frejdbetyg, som af presterskapet meddelas, bestämdes, att i de fall, der det är presterskapet anbefaldt att meddela betyg om personers frejd, dermed allena skulle förstås intyg, huruvida den ifrågavarande personen vid den tid, då frejdbetyg meddelas, är i följd af domstols laga kraftvunna utslag dömd förlustig medborgerligt förtroende för alltid eller på viss tid.

I följd af den lydelse 1855 års ofvan åberopade nådiga kungörelse i dess första moment ännu har, jemförd med tredje momentet i samma kungörelse, är hvarje häradshöfding på landet och hvarje underdomstol i stad skyldig att till presterskapet aflemna uppgift å icke allenast dem, som för brott dömas medborgerligt förtroende förlustige och för förbrytelser af den beskaffenhet att den sakfælde icke får komma i åtnjutande af nattvarden, innan han låter sig enskildt skriftas och aflösas, utan äfven å dem, som för mindre brott och förseelser ådömas fängelse, hvarmed icke är förenad förlust af medborgerligt förtroende eller den påföljd, att de sakfælde icke ega tillträde till nattvarden, innan enskild skrift egt rum.

Presterskapet måste emottaga dessa uppgifter, möjligen för att anteckna dem i kyrkoboken, men möjligen äfven numera för att i anledning deraf icke anse sig förpligtadt vidtaga någon åtgärd, ty pastor eger icke rätt att vid utfärdande af frejdbevis utsätta den urbota bestraffningen, såvida den icke åtföljes af medborgerligt förtroendes förlust eller, före enskild skrifts undergående, utestänger den sakfælde från nattvarden. De åtal, som af Riksdagens Justitie-ombudsman, efter hvad känt är, i sednare tiden anstälts mot en och annan prest, som i frejdbetyg omnämnt en dylik ådömd bestraffning och hvilka åtal alltid föranledt till ansvarspåföljd, bekräfta den åsigt, att pastor icke eger rätt upptaga sådant urbota straff, utan måste lemna det utan all uppmärksamhet.

Detta berättigar till det antagande, att en revision af ifrågavarande stadgande, i den syftning jag nu påpekat, är af behovet påkallad. När uppgifterna icke kunna föranleda till någon för kyrkotuktens upprätthållande påkallad åtgärd, synes det vara utan ändamål att domhufvandena och krono- eller stadsbetjeningen belastas med uppgifternas meddelande och fortställande, eller att pastors-embetena påbördas uppgifterna, då dessa icke lagligen få af presterskapet åberopas mot den sakfælde, utan det

tvärt om är förbjudet att derom i frejdbevis meddela någon som helst upplysning.

Verkställandet af anteckning i kyrkoboken om dessa brott, hvarom föreskrift dessutom saknas, synes icke för det allmänna vara af någon betydelse, äfven för det fall att direkta upplysningar om brottet skulle anses i kyrkoboken böra vara att tillgå vid skeende efterfrågan, enär skärpt bestraffning genom iteration af så beskaffad förbrytelse icke gerna kan ifrågakomma, och utväg för öfrigt icke saknas att på annat sätt än ur kyrkoböckerna erhålla upplysning om tilltalad persons föregående lefnadsförhållanden, derest dessa i något fall behöfva utredas vid handläggning af åtal för brottslig gerning af den egenskap, om hvilken här är fråga.

Jag anhåller i följd häraf,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, det ofvan återopade 1 mom. i Kongl. kungörelsen den 4 Maj 1855 skall erhålla följande förändrade lydelse:

»Vederbörande härads höfdingar skola för hvarje fjerdedels år, senast femtonde dagen i Januari, April, Juli och Oktober månader, meddela kronofogden i orten förteckning uppå dem, som blifvit dömda eller stälda under framtiden för gröfre brott, nemligen de, som betinga förlust af medborgerligt förtroende, och i öfrigt alla de, som äro af den beskaffenhet, att den sakfælde icke får komma i åtnjutande af den heliga nattvarden, innan han låtit sig enskildt skriftas och aflösa; hörande dessa förteckningar upptaga, för hvarje sakfäld eller under framtiden stäld person, den församling, hvartill han hör, det åtalade brottet samt dagen, då utslag blifvit meddeladt.»

Jag anhåller att denna motion må blifva remitterad till Lag-Utskottet med rättighet för detta att, om den af mig föreslagna förändrade redaktion icke skulle anses fullt exakt, formulera densamma annorlunda, blott det åsyftade ändamålet vinnes.

Stockholm den 20 Januari 1877.

Sven Andersson.
